

ÖZET

İLKÖĞRETİM 6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ “ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI” ÜNİTESİNİN KAVRAM HARİTASI TEKNİĞİYLE ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

Özge AKYOL GÖK

Yüksek Lisans Tezi, İlköğretim Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Sultan BAYSAL

2014, 143 sayfa

Eğitimde terim ve kavramlar, çeşitli olgu ve olayların tanımlanması açısından son derece önemlidir. Bu nedenle, kavram ve terimler Sosyal Bilgiler öğretiminde ve Sosyal Bilgiler dersi içerisinde yer alan konuların öğretiminde de önem kazanmaktadır Kavramlar bilgilerin yapı taşlarıdır. Özellikle çok sayıda kavramın ve bilginin organizasyonunu gerektiren Sosyal Bilgiler ve Coğrafya konularının öğretiminde kavram öğretiminin etkililiği göz ardı edilemez. Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Ülkemizin Kaynakları” ünitesinin Kavram Haritaları tekniğiyle öğretiminin öğrenci başarısına etkisini saptamaktır. Araştırma, Kavram haritaları tekniğinin Sosyal bilgiler eğitimindeki etkililiğini ortaya koyabilmek amacıyla, deneysel nitelikte yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Aydın ili, Germencik ilçesi Şehit Cafer Ortaokulu’nun 6/B sınıfında bulunan 30 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın sağlıklı uygulanabilmesi amacıyla öğrenciler Kavram haritaları tekniğinin ne olduğu noktasında önceden bilgilendirilmiştir.

Bu amaç doğrultusunda, 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Ülkemizin Kaynakları” adlı üniteye yer alan 17 kavram seçilmiştir. Bu kavramlarla ilgili olarak, öğrencilere uygulanmak üzere 40 soruluk bir başarı testi hazırlanmıştır. Bu test bu konuları görmüş olan aynı okuldaki 7.sınıf öğrencileri ile Himmet Çondur Ortaokulu’ndaki 7.sınıf öğrencileri olmak üzere toplam 176 öğrenciye uygulanarak geçerlilik ve güvenilirlik analizi yapılmıştır. Bu analiz sonucunda 32 soru geçerli ve güvenilir bulunmuştur. Geçerli ve güvenilir olan 32 soruluk test hazır bulunuşluluk testi olarak 6/B sınıfına uygulanmıştır. Hazır bulunuşluluk düzeyleri tespit edilmeye çalışılarak, söz konusu kavramların kavram haritaları tekniği ile öğretilmesi ve kavratılması amaçlanmıştır. Deney grubu sınıfına kavram haritaları tekniğine uygun olarak hazırlanmış ders planından hareketle 6 hafta boyunca “Ülkemizin Kaynakları” ünitesi işlenerek aynı test ünite sonunda son test olarak uygulanmıştır. Yapılan analizleri sonucunda ön test ve son test karşılaştırılmasıyla ilgili olarak, aralarındaki anlamlılığın son test yönünde etkili olduğu ortaya çıkmıştır.

Uygulanan çalışmadan elde edilen veriler sonucunda, öğrencilerin kavramları öğrenme düzeyinde artış olduğu gözlenmiştir. Elde edilen sonuçlar, coğrafi kavramların öğretiminde Kavram haritası kullanılmasının bu yönde etkili ve verimli olduğunu ortaya koymuş ve çalışma istenen amaca ulaşmıştır.

ANAHTAR KELİMELELER: Sosyal Bilgiler, Kavram, Harita